

POSTANOWIENIE

27 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w W. i G. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 17 maja 2024 r., VII AGa 960/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) kosztów postępowania kasacyjnego odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty;

III. oddala wniosek kuratora G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. – adw. X.Y. o zasądzenie od P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kosztów wynagrodzenia w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 sierpnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od pozwanego P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W. bliżej określonej kwotę z roszczeniem odsetkowym (pkt I), umorzył postępowanie wobec pozwanego P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w zakresie żądania bliżej określonej kwoty (pkt II), oddalił powództwo wobec pozwanego G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. w zakresie żądania bliżej określonej kwoty wraz z ustawowymi odsetkami (pkt III), umorzył postępowanie wobec pozwanego G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. w zakresie żądania bliżej określonej kwoty (pkt IV), a w punktach V-VII zawarł orzeczenie dotyczące rozliczenia kosztów sądowych w postępowaniu.

Na etapie postępowania apelacyjnego nastąpiło połączenie A1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W. z A. spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

Wyrokiem z 17 maja 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie sprostował wyrok w bliżej oznaczony sposób (pkt 1), oddalił apelację pozwanego P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (pkt 2), a w punktach 3-5 orzekł o rozliczeniu kosztów postępowania apelacyjnego.

P. w W. wniósł od powyższego rozstrzygnięcia skargę kasacyjną, zaskarżając przedmiotowy wyrok w części, tj. w punkcie 2 i 3. Wnosząc o przyjęcie nadzwyczajnego środka zaskarżenia do rozpoznania, pozwany wskazywał, że w sprawie ujawniła się potrzeba wykładni art. 505 pkt 3) k.p.c. w zakresie dopuszczalności złożenia skutecznego oświadczenia o potrąceniu w sytuacji, kiedy wierzytelność przedstawiona do potrącenia oraz wierzytelność drugiej strony mają swoje źródło w czynie niedozwolonym. Skarżący podniósł również, że w przedmiotowej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które dotyczy legitymacji czynnej w procesie dotyczącym dochodzenia zaspokojenia wierzytelności z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. oraz kurator reprezentujący G. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na ich rzecz od skarżącego kosztów w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga

kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Zgodnie z art. 505 pkt 3) k.p.c. nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych. W ocenie Sądu Najwyższego literalne brzmienie przepisu wyklucza czynienie go przedmiotem rozważań, gdy skarżący czyni przedmiotem rozważań „dopuszczalność złożenia skutecznego oświadczenia o potrąceniu w sytuacji, kiedy wierzytelność przedstawiona do potrącenia oraz wierzytelność drugiej strony mają swoje źródło w czynie niedozwolonym”. Sąd Apelacyjny w wyrażonym przez siebie poglądzie na tę sprawę dopuścił w drodze wyjątku możliwość potrącenia takich wierzytelności wyłącznie w przypadku spełnienia określonych przesłanek materialnoprawnych, które w niniejszej sprawie nie zachodziły. Jednocześnie skarżący zdaje się tracić

z pola widzenia, że zacytowane przez niego w toku wykładania „studium problemu” orzeczenia sądowe stanowiły judykaty jednostkowe, na dodatek zapadłe w zupełnie odmiennych stanach faktycznych. Skarżący poniekąd sam zwrócił przy tym uwagę na tę odmienność, które wykluczyły występowanie w sprawie rozbieżności dotyczących stosowania tego samego przepisu w zbliżonych stanach faktycznych.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Poza tym istotne zagadnienie prawne może stanowić przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko wtedy, gdy jest przydatne dla rozstrzygnięcia o zasadności wniesionej skargi kasacyjnej, co ma miejsce wówczas, gdy jest związane z zarzutami wypełniającymi podstawę skargi kasacyjnej (*vide*: postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2025 r., I CSK 3415/23).

Tak rozumiane istotne zagadnienie prawne w niniejszej sprawie nie wystąpiło przede wszystkim z tego powodu, że sformułowany problem ma jedynie pozornie charakter uniwersalny. Lektura uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w tym zakresie pozwala jednak wysnuć oczywisty wniosek, że argumentacja autora skargi kasacyjnej odwołuje się wyłącznie do indywidualnej sytuacji skarżącego w ten sposób, aby podważyć kwestię legitymacji procesowej czynnej. Ta zaś, wobec rozważenia uprawnień powoda i podstawy prawnej roszczenia, zawartego w tym zakresie w orzeczeniach Sądów *meriti*, została wyczerpująco potwierdzona w toku procesu.

Końcowo należy wskazać, że według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy, w pkt I sentencji, odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego – względem „A spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. – orzeczono w pkt II zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Sąd Najwyższy w pkt III oddalił wniosek o zasądzenie kosztów wynagrodzenia na rzecz kuratora G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – adw. X.Y., ponieważ złożona odpowiedź na skargę kasacyjną nie zawierała merytorycznej argumentacji odnoszącej się do treści złożonej skargi kasacyjnej.

a.w.

[a.ł.]